

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/526/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214202421
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214202421.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Silvie Hýbelovej a sudcov: Mgr. Fedora Benku a Mgr. Renáty Gavalcovej, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený splnomocnencom: Fridrich Paľko s.r.o., Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, zo dňa 6. marca 2015, č. k. 5C/95/2014-110, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním zamietol návrh navrhovateľa a odporcovi nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 3 ods. 1 písm. d), § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, § 19 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 44 ods. 8, 9, § 238 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti, keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení a vzhľadom na zistené skutočnosti súd prvého stupňa dospel k záveru, že návrh nebol podaný dôvodne. Navrhovateľ si v konaní uplatnil nárok na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorá majetková škoda a nemajetková ujma mu mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp.zn. 10Er/702/2005. Nesprávny úradný postup okresného súdu mal podľa navrhovateľa spočívať v tom, že nerozhodol o jeho návrhu na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia návrhu na zmenu exekútora. Súd nepostupoval vo veci sústredene a vydal rozhodnutie až po veľmi dlhej dobe. Vzhľadom na uvedené súd zisťoval, či došlo k nedodržaniu zákonnej lehoty, z akého dôvodu a či je to dôvod na náhradu škody, resp. či vôbec nejaká škoda vznikla. Súd vychádzal z okolností, že návrh na vydanie poverenia bol doručený súdu v roku 2005. Vydanie poverenia nebolo spochybnené. Dňa 20.7.2011 súd rozhodoval o návrhu na zmenu exekútora zo dňa 21.11.2010 a následne uvedenú exekúciu uznesením zo dňa 4.10.2012 zastavil z dôvodu jej neprípustnosti. Ohľadne prípadného prieskumu sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sa sťažnosť na prieskumy v konaní, nerozhodoval Ústavný súd Slovenskej republiky, či Európsky súd pre ľudské práva. Navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno na priznanie nároku na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, keď nepreukázal existenciu nesprávneho úradného postupu a vznik majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď plne úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich neuplatnil a ani nepreukázal, že by mu trovy konania vznikli.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonom určenej lehote odvolanie navrhovateľ a uviedol, že podáva odvolanie z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p. a to v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., ďalej v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. a taktiež v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., keď súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil a neúplne zistil skutkový stav. Súd rozhodol v merite vecí na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte a osobitne spravodlivom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledku nesprávnosti súdneho rozhodnutia a takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Súd bol jednoznačne pri svojom rozhodovaní viazaný ust. § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z.z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení zák. č. 412/2012 Z.z. Súd svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Ďalej odvolateľ uviedol, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorej z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase. Zodpovednosť štátu podľa uvedenej judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, keď je to najmä štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie vecí v primeranej lehote. Taktiež Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie vecí v primeranej lehote. Keďže súd, ale ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, nedostatok takýchto opatrení nemôže byť dávaný za vinu navrhovateľovi a to v takej forme, že on nepresadzoval vydanie poverenia zákonnými možnosťami. Uviedol, že nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom a išlo o prejav nesústredenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. K návrhu na prerušenie konania navrhovateľ uviedol, že ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh navrhovateľa na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva navrhovateľa na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde Slovenskej republiky, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Odporca odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), c) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), zverejnením termínu vyhlásenia rozsudku v súlade s ust. § 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 219 O.s.p.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 5C/138/2014 je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáha od odporcu zaplataenia majetkovej škody vo výške 175 eur a titulom nemajetkovej ujmy sumu 442,56 eur.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietnutý a v závislom výroku o trovách konania.

Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie návrhom uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatnených nárokov, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvostupňového súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov prvostupňového súdu sa potom žiada dodať už len nasledovné:

Keďže navrhovateľ postup súdu, ktorým malo dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom v odvolaní nešpecifikoval a odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, žiaden takýto dôvod nezistil, v tejto časti považoval odvolanie navrhovateľa za nedôvodné. Ani nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv navrhovateľa nie je postupom, ktorým by mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože rozhodnutie o tom, ktorý dôkaz súd vykoná, patrí výlučne súdu, a nie účastníkom konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.).

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou navrhovateľa spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2013, ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z. z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z. z. len tie, ktoré vznikli od 1.1.2013. To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj navrhovateľ vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúmaných exekučných konaniach uvedených v návrhoch a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

K aplikácii novej právnej úpravy § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. však odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa ustanovenie § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. citoval v správnom znení a preto je táto námietka navrhovateľa nedôvodná. Nedošlo teda k interpretácii hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a potom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, ako uvádzal navrhovateľ v odvolaní, a teda nebol ani aplikovaný princíp priamej retroaktivity.

re priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok: 1) nesprávny úradný postup, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Predpoklad súčasného splnenia uvedených podmienok znamená, že ak chýba čo i len jedna z podmienok, náhradu škody nie je možné priznať. Dôkazné bremeno preukázať podmienky náhrady škody spočíva na poškodenom, v preskúmanej veci na navrhovateľovi.

Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v citovanom ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. výslovne definovaný, je uvedený len príkladmo. Je však možné vyvodiť, a to aj z ustálenej judikatúry, že ide o taký úradný postup, ktorý má vadu, ktorá nie je v súlade s príslušnou právnou úpravou. Jedná sa o postup, pri ktorom dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľa tejto činnosti, teda o postup nezákonný. Skutočnosť, že ide o nesprávny úradný postup taktiež určuje fakt, že musí ísť o úradný postup priamo súvisiaci s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Nesprávnym úradným postupom nie sú len prípady, v ktorých orgán verejnej moci priamo koná (pri rozhodovacej činnosti), ale aj pri porušení povinnosť urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, prípadne ak ide o nečinnosť pri výkone verejnej moci.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v predmetnej exekučnej veci vedenej pred Okresným súdom Galanta, sp. zn. 10Er/702/2005, nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prieťahy v konaní konštatoval.

Taktiež je potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy preukazujúce skutočnú výšku tejto škody a taktiež nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v návrhu. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch navrhovateľ ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvenčii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožiteľnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotný návrh tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania. Je správny názor súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetnej exekučnej veci a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Ako odvolací súd vyššie konštatuje, podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody musia byť splnené súčasne. Podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci splnená nie je. Nemôže byť teda splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Vzhľadom k uvedenému, nie je potrebné skúmať existenciu škody, jej rozsah a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa navrhovateľ domáha.

K trvaniu stavu právnej neistoty odvolací súd uvádza, že tým, že exekučný súd neporušil žiadnu zákonom stanovenú lehotu nemohlo dôjsť z jeho strany ani k posunutiu trvania právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Keďže exekučný súd pri rozhodovaní o návrhu na zmenu súdneho exekútora nepochybil a jeho konaním nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, od ktorého si navrhovateľ v tomto konaní uplatňuje svoj nárok, nebolo potrebné v konaní už ani vykonávať ďalšie dôkazy za účelom preukázania materiálnej škody navrhovateľa. Ak teda súd prvého stupňa znalecké dokazovanie vo veci nenariadil, riadil sa zásadou hospodárnosti konania, pretože takéto dokazovanie by bolo v danej veci nadbytočné a nehospodárne.

K úvahám navrhovateľa o dĺžke a obmedzenosti súdu lehotou odvolací súd dodáva, že súd v danej veci správne aplikoval platné právo a rozhodol v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, v súlade s právom na spravodlivý súdny proces a v súlade s právom na prerokovanie veci v primeranom čase. V konaní nebolo zistené, že by v exekučnej veci, od ktorej si navrhovateľ svoj nárok uplatňuje, nebolo rozhodnuté v primeranom čase. Ohľadom záveru súdu prvého stupňa o rozpore exekučného titulu so zákonom sa odvolací súd s rozhodnutím súdu prvého stupňa v plnom rozsahu stotožňuje, pričom tiež poukazuje v tejto otázke na ustálenú judikatúru NS SR (rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo 6/2013, 3Cdo 146/2011, 6Cdo 105/2011).

Vzhľadom na uvedené pokiaľ súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa v celom rozsahu rozhodol vecne správne a preto odvolací súd v súlade s ust. § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, keď tento správne rozhodol i o náhrade trov konania.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si žiadne neuplatnil ani mu nevyplývajú z obsahu spisu.

Uvedený rozsudok bol prijatý v senáte pomerom hlasov 3 : 0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.